

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/143/2013
Identifikačné číslo spisu:	3013200362
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3013200362.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci navrhovateľky Z. X., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. septembra 2013, č. k. 15Sd/125/2013-37, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 16. septembra 2013, č. k. 15Sd/125/2013-37, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom zo 16. septembra 2013, č. k. 15Sd/125/2013-37, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX-II. zo 17. januára 2013, ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) priznala navrhovateľke od 2. novembra 2012 invalidný dôchodok v sume 104,90 € mesačne, zvýšený od 1. januára 2013 na sumu 110,80 € mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia so záverom, že je od 2. novembra 2012 invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona z dôvodu, že jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne vysunuté pracovisko v Trenčíne v posudkoch z 5. decembra 2012 a 3. mája 2013 zhodnotil zdravotný stav navrhovateľky so záverom, že jej rozhodujúcim zdravotným postihnutím je dorzalgia - cervikokraniálny a cervikobrachiálny syndróm podľa kapitoly XV., oddiel E, položka 3 písm. b) prílohy č. 4 zákona s 35 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorú zvýšil o 10 % za iné zdravotné postihnutie (astma bronchiale, obezita bez komplikácií, syndróm canalis carpi), a dátum vzniku invalidity stanovil dňom 2. novembra 2012, t. j. od diagnostikovania ochorenia astmy bronchiale. Krajský súd považoval posudky posudkových lekárov za

presvedčivé, založené na odborných lekárskejších nálezoch, bez vnútorných rozporov a preto rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka. Nemala námietky voči stanovenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, avšak nesúhlasila so stanoveným dátumom vzniku invalidity. Poukazovala na to, že žiadosťou zo dňa 14. marca 2012 žiadala o priznanie invalidného dôchodku od 14. decembra 2010. Podľa jej názoru krajský vec nesprávne právne posúdil tým, že nedostatočne zistil skutkový stav na určenie dátumu vzniku invalidity. Namietla, že z posudkov nevyplýva, prečo jej percentuálne zvýšenie za iné zdravotné postihnutie nebolo priznané od 14. decembra 2010, keď posudkový lekár konštatoval už od tohto dátumu iné závažné poškodenie jej zdravia, a to trombózu obličiek, astmu bronchiálnu, diabetes mellitus II. typu, PAD a hypertenziu. V posudku zo 4. júna 2012 bola ako rozhodujúce zdravotné postihnutie uvedené choroba podporného a pohybového aparátu, bez uvedenia iných zdravotných postihnutí, avšak v posudku z 2. novembra 2012, teda iba o päť mesiacov neskôr už lekár konštatoval zhoršenie zdravotného stavu od posledného posúdenia, na EMG bola dokázaná axonálna lézia koreňa S1 a syndróm canalis carpi a tiež bolo zistené nové ochorenie - bronchiálna astma, trombóza pravej obličkovej žily - u ktorých ťažko predvídať ich priebeh. Krajský súd vôbec neodôvodnil, prečo posudkový lekár uvádza dlhodobé poškodenie ako novo zistené a ťažko predvídateľné, hoci tieto ochorenia boli konštatované už v lekárskejších správach, predložených k žiadosti o dôchodok zo 14. decembra 2010. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že v rozhodnutí odporkyne zruší dátum vzniku invalidity 2.11.2012 a určí nový dátum 14.12.2010 a súčasne uloží odporkyni povinnosť doplatiť navrhovateľke invalidný dôchodok od 14.12.2010.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľky nepovažovala za dôvodné a navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu, odôvodňujúcom vznik invalidity od skoršieho dátumu, ani vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce, bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne o priznaní invalidného dôchodku navrhovateľky.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona podmienený (okrem iného) invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona), pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 (§ 71 ods. 5 zákona).

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona).

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je teda podstatnou otázkou vplyv dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti.

Z obsahu spisov vrátane administratívneho spisu odporkyne odvolací súd zistil, že pri posúdení zdravotného stavu navrhovateľky po podaní žiadosti o invalidný dôchodok na pobočke Sociálnej poisťovne v Prievidzi dňa 4. júna 2012 mal posudkový lekár z výsledkov posúdenia dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a z lekárskejších náleзов za preukázané, že navrhovateľka je v dlhobodej liečbe neurológa pre bolesti hlavy a ťažkosti s chrbticou, hodnotené ako cervikokraniálny a cervikobrachiálny syndróm, pričom EMG vyšetrenie (26. apríla 2012) nepreukázalo radikálne podráždenie horných končatín, iba známky karpálneho tunela obojstranne ľahkého stupňa a funkčné vyšetrenie preukazuje obmedzenie dynamiky chrbtice ľahkého stupňa. Posudkový lekár preto určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 35% podľa kapitoly XV, oddiel E, položka 3 písm.

b/ prílohy č. 4 zákona. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určil na hornej hranici rozpätia (20% - 35%). Ostatné ochorenia (diabetes mellitus nezávislý od inzulínu, artériová hypertenzia 1.stupňa a iné) nepovažoval za posudkovo významné, teda ovplyvňujúce pokles schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovateľka teda nebola uznaná invalidnou podľa § 71 ods. 1 zákona a jej žiadosť o invalidný dôchodok bola rozhodnutím odporkyne z 18.júna 2012 zamietnutá. V rámci preskúmavacieho konania, po podaní opravného prostriedku, bol zdravotný stav navrhovateľky posúdený posudkovým lekárom ústredia Sociálnej poisťovne dňa 20. augusta 2012 s rovnakým záverom.

Na dožiadanie Krajského súdu v Trenčíne v predchádzajúcom súdnom konaní, vedenom pod č. k. 12Sd/207/2012, posúdil posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne dňa 5.decembra 2012 mieru poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť na základe novo predložených lekárskeho nálezov, kontrolného neurologického vyšetrenia z 23.10.2012 a alergologického vyšetrenia z 2.11.2012, správy z hospitalizácie na chirurgickom oddelení z 21.11.2012 a urologickom oddelení z 3.12.2012. Zotrval na závere o 35% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie, ktorú však zvýšil o 10 % za iné zdravotné postihnutie (novo zistenú astmu bronchiálnu a trombózu ciev pravej obličky). Stanovením celkovej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %, bola navrhovateľka uznaná invalidnou podľa § 71 ods. 1 zákona, pričom dátum vzniku invalidity posudkový lekár stanovil dňom 2. novembra 2012, t. j. od diagnostikovania ochorenia astma bronchiálna. Na základe tohto posúdenia odporkyňa rozhodnutím XXX XXXX-C.. zo 17. januára 2013 zrušila svoje rozhodnutie z 18.júna 2012, navrhovateľka vzala späť návrh na preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 18. júna 2012 a preto krajský súd konanie vedené pod sp. zn. 12Sd/207/2012 zastavil uznesením č. k. 12Sd/207/2012-35 z 3. januára 2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 25. januára 2013.

Teraz preskúmaným rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX-C. zo 17. januára 2013 odporkyňa priznala navrhovateľke od 2. novembra 2012 invalidný dôchodok.

Z posudkov vyplýva, že uznanie invalidity je dôsledkom novo diagnostikovanej astmy bronchiálna, diagnostikovanej alergologickým vyšetrením - zvýšenie 35 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie o 10% posudkový lekár zdôvodnil práve týmito ochoreniami, nie trombózou ciev obličky. Navrhovateľka nepreukázala tvrdenie o diagnostikovaní týchto nových postihnutí už v skoršom období; tomuto jej tvrdeniu nenasvedčujú ani nálezy odborných lekárskeho vyšetrení z obdobia pred 2. novembrom 2012 v administratívnom spise odporkyne. Z CT vyšetrenia dňa 11. apríla 2013 pritom vyplýva, že pravá oblička je bez známok trombózy ciev.

V zmysle § 71 ods. 2 zákona pod dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, treba rozumieť taký zdravotný stav, ktorý podľa poznatkov lekárskej vedy má trvať dlhšie ako jeden rok. Uznanie invalidity teda nie je viazané v každom prípade na viac ako jednoročné trvanie takého nepriaznivého stavu; na základe poznatkov lekárskej vedy o priebehu, resp. prognózy toho - ktorého postihnutia preto možno invaliditu uznať aj skôr ako pred uplynutím jedného roka, a to v prípade, ak je predpoklad, že zhoršenie zdravotného stavu bude trvať viac ako jeden rok.

Na tom základe odvolací súd dospel k záveru, že posudky posudkových lekárov sú úplné, objektívne a presvedčivé, a že vznik invalidity bol u navrhovateľky určený v súlade s § 71 zákona. Nepochybil preto krajský súd, keď rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX-C.. zo 17. januára 2013 potvrdil.

Navrhovateľka ani v odvolacom konaní nepreukázala, že by jej stav bol iný, resp. že by podmieňoval jej invaliditu od skoršieho dátumu ako ho ustálili posudkoví lekári. Svoje tvrdenie, že jej mal byť invalidný dôchodok priznaný od 14.decembra 2010, ako o to požiadala vo svojej žiadosti, nepreukázala. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie (35%) by sám osebe nepodmieňoval invaliditu a priznanie invalidného dôchodku. Nárok na priznanie invalidného dôchodku navrhovateľke vznikol až po zistení ďalšieho zdravotného postihnutia (od 2. novembra 2012), ktoré ovplyvňuje pokles jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a zvýšenie miery poklesu schopnosti

vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k uvedenej problematike ešte dodáva, že vznik invalidity je potrebné určiť v súlade s § 71 ods. 3 a 4 zákona o sociálnom poistení, pričom nie je rozhodujúce, kedy (ktorým dňom) poistenec o invalidný dôchodok požiadal. Rozhodujúce je, odkedy dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav podmieňuje invaliditu. Podanie žiadosti o priznanie invalidného dôchodku od určitého dňa má význam len pre posúdenie spätného nároku na priznanie a výplatu invalidného dôchodku najviac tri roky spätne od podania žiadosti (§ 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení); posúdenie dátumu vzniku invalidity nie je závislé od dátumu, ktorý je v žiadosti o invalidný dôchodok uvedený ako deň, od ktorého poistenec žiada takýto dôchodok priznať.

Námietka navrhovateľky, že krajský súd nezohľadnil a ani nezisťoval skutkový stav neobstojí, lebo krajský súd sa oboznámil so všetkými rozhodnými skutočnosťami a navrhovateľka žiaden doklad preukazujúci vznik jej invalidity od skoršieho dátumu. Iné dokazovanie nebolo opodstatnené, keďže závery posudkov posudkových lekárov nie sú v rozpore s lekárskymi nálezmi, založenými v posudkovej dokumentácii, ani s lekárskymi nálezmi predloženými navrhovateľkou v priebehu súdneho konania.

Aj odvolací súd mal za preukázané, že posudkoví lekári pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľky a ňou predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Na tom základe dospel k záveru, že zdravotný stav navrhovateľky nepodmieňoval priznanie invalidného dôchodku od skoršieho dátumu ako bol stanovený posudkovým lekárom a zatiaľ nepodmieňuje viac ako 45% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 v spojení s § 250ja ods.3 O.s.p. potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.